УДК: 351.86:336.1 **DOI: https://doi.org/10.32680/2409-9260-2026-3-340-92-98**

РОЛЬ АНТИКОРУПЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Шульга А. В., аспірант Університету економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна
e-mail: artemshulha2000@gmail.com
ORCID: 0009-0006-6089-3009

Анотація. *Актуальність дослідження зумовлена тим, що під час післявоєнного відновлення України вирішального значення набуває не лише залучення значних обсягів фінансових ресурсів, а й забезпечення прозорого, підзвітного та результативного їх використання. Саме тому антикорупційні механізми стають важливою передумовою підвищення ефективності фінансового забезпечення відбудови. Метою статті є обґрунтування ролі антикорупційних механізмів у підвищенні ефективності фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України та визначення пріоритетних напрямів удосконалення державної політики у цій сфері. У дослідженні використано системний підхід, методи порівняльного аналізу, критичного узагальнення, структурно-функціонального та інституційного аналізу. Обґрунтовано, що антикорупційні механізми доцільно розглядати не лише як інструмент запобігання правопорушенням, а як системоутворюючий елемент фінансового забезпечення відновлення, який впливає на якість розподілу ресурсів, прозорість процедур, результативність публічних інвестицій, рівень інституційної довіри та ефективність використання міжнародної допомоги. Визначено, що пріоритетними напрямами вдосконалення державної політики є розвиток цифрових інструментів моніторингу, посилення інституційної спроможності органів контролю, удосконалення процедур публічної звітності та оцінювання результативності проєктів відбудови. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання під час формування та реалізації державної фінансової політики, удосконалення механізмів контролю використання коштів відновлення і зміцнення інституційної архітектури післявоєнної відбудови України.*
Ключові слова: *антикорупційні механізми, післявоєнне відновлення, фінансове забезпечення, державна фінансова політика, міжнародна допомога, прозорість, підзвітність, публічні інвестиції.*

THE ROLE OF ANTI-CORRUPTION MECHANISMS IN IMPROVING THE EFFICIENCY OF FINANCIAL SUPPORT FOR THE POST-WAR RECOVERY OF UKRAINE

Artem Shulha, PhD Student, University of Economics and Law 'KROK', Kyiv, Ukraine
e-mail: artemshulha2000@gmail.com
ORCID: 0009-0006-6089-3009

Abstract. *The relevance of the study is determined by the fact that in the context of Ukraine's post-war recovery, not only the attraction of significant financial resources is important, but also ensuring their transparent, accountable, and efficient use. Under such conditions, anti-corruption mechanisms become an important prerequisite for improving the efficiency of financial support for reconstruction. The purpose of the article is to substantiate the role of anti-corruption mechanisms in increasing the efficiency of financial support for the post-war recovery of Ukraine and to identify priority directions for improving state policy in this area. The study applies a systemic approach, methods of comparative analysis, critical generalization, structural-functional analysis, and institutional analysis. It is substantiated that anti-corruption mechanisms should be considered not only as tools for preventing offences, but also as a system-forming element of financial support for recovery that influences the quality of resource allocation, transparency of procedures, the effectiveness of public investments, the level of institutional trust, and the efficiency of the use of international assistance. It is determined that the priority directions for improving state policy include the development of digital monitoring tools, strengthening the institutional capacity of control bodies, improving public reporting procedures, and enhancing the evaluation of reconstruction projects' effectiveness. The practical significance of the obtained results lies in the possibility of their use in the formation and implementation of state financial policy, improvement of control mechanisms over recovery funds, and strengthening the institutional architecture of Ukraine's post-war reconstruction.*
Keywords: *anti-corruption mechanisms, post-war recovery, financial support, state financial policy, international assistance, transparency, accountability, public investments.*

JEL Classification: H110; H500; H830; O230; K420

Постановка проблеми. Післявоєнне відновлення України охоплює не лише фізичну відбудову зруйнованої інфраструктури, а й формування нової моделі розподілу, використання та контролю фінансових ресурсів. Масштабність потреб у відновленні поєднується з обмеженістю внутрішніх джерел фінансування, вагомою роллю міжнародної допомоги та необхідністю реалізації значної кількості проєктів у коротко- і середньостроковій перспективі. За таких умов результативність фінансового забезпечення визначається не

лише обсягом залучених коштів, а й якістю механізмів їх адміністрування, прозорістю процедур, підзвітністю виконавців і здатністю держави мінімізувати ризики нецільового або неефективного використання ресурсів.

У цьому контексті антикорупційні механізми слід розглядати не як допоміжний елемент контролю, а як одну з ключових передумов ефективного фінансового забезпечення післявоєнного відновлення. Їх значення полягає в тому, що вони забезпечують прозорість бюджетних і закупівельних процедур, посилюють підзвітність органів влади, знижують корупційні ризики у сфері реалізації проєктів відбудови та формують довіру міжнародних партнерів до української моделі використання фінансової допомоги.

Отже, наукова проблема полягає у визначенні того, як антикорупційні механізми впливають на ефективність фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України та які напрями їх удосконалення є найбільш доцільними в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження антикорупційних механізмів зосереджуються на їх ролі у підвищенні ефективності публічного управління та використання фінансових ресурсів. [1-2].

У зарубіжній науковій літературі останніх років доведено, що якість врядування та рівень контролю корупції мають статистично значущий вплив на ефективність використання державних ресурсів. Зокрема, D. Kaufmann та A. Kraay обґрунтовують, що показники підзвітності та контролю корупції безпосередньо корелюють із результативністю економічної політики [1]. Подальші дослідження підтверджують, що впровадження цифрових інструментів моніторингу та відкритих даних сприяє зниженню корупційних ризиків і підвищенню ефективності публічних фінансів [2].

У контексті управління публічними фінансами M. Robinson доводить, що прозорість бюджетних процедур та розвиток механізмів підзвітності дозволяють зменшити неефективні витрати та підвищити якість розподілу ресурсів [3]. Сучасні дослідження також підкреслюють, що інституційна довіра та якість антикорупційної політики є ключовими факторами ефективного використання міжнародної фінансової допомоги [4].

В українському науковому дискурсі питання антикорупційних механізмів розглядаються у взаємозв'язку з реформуванням системи державного управління та публічних фінансів. Зокрема, М. І. Мельник визначає антикорупційні механізми як комплекс інструментів запобігання корупції, що охоплюють правові, інституційні та організаційні елементи [5]. Є. В. Невмержицький наголошує на системному характері корупції та необхідності інтеграції антикорупційної політики у всі рівні державного управління [6].

Питання підвищення ефективності використання фінансових ресурсів досліджуються у працях І. Луніної та Т. Боголіб, які підкреслюють значення прозорості бюджетної системи, розвитку фінансового контролю та підзвітності органів влади [7–8]. Окремі сучасні дослідження українських авторів акцентують увагу на ролі цифровізації публічних фінансів як інструменту зниження корупційних ризиків і підвищення ефективності використання ресурсів [9].

Водночас, попри наявність значного наукового доробку, у сучасних дослідженнях недостатньо уваги приділяється комплексному аналізу впливу антикорупційних механізмів саме на ефективність фінансового забезпечення післявоєнного відновлення. Залишається недостатньо дослідженим взаємозв'язок між прозорістю процедур, інституційною довірою та результативністю використання фінансових ресурсів у процесі відбудови економіки.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас аналіз наявних досліджень дає підстави стверджувати, що більшість праць або зосереджується на загальних питаннях антикорупційної політики, або аналізує фінансове забезпечення відновлення без достатнього врахування того, як саме антикорупційні механізми впливають на ефективність використання коштів. Недостатньо дослідженим залишається взаємозв'язок між прозорістю процедур, інституційною довірою, якістю контролю та фінансовою результативністю післявоєнної відбудови. Саме ця обставина зумовлює необхідність комплексного дослідження антикорупційних механізмів у системі фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України.

Мета дослідження. Метою статті є обґрунтування ролі антикорупційних механізмів у підвищенні ефективності фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України та визначення пріоритетних напрямів удосконалення державної політики щодо забезпечення прозорого, підзвітного й результативного використання фінансових ресурсів відбудови.

Основний матеріал. Дослідження охоплює період 2024-2026 років, оскільки саме в цей час відбувалося оновлення підходів до фінансового забезпечення відновлення України, перегляд міжнародних оцінок потреб, формування нових акцентів антикорупційної політики та уточнення інституційної архітектури використання коштів відбудови. Вибір цього періоду зумовлений тим, що він відображає сучасний етап переходу від переважно антикризового фінансування до більш структурованого підходу, в якому дедалі більшого значення набувають питання підзвітності, координації донорів, прозорості процедур і результативності використання ресурсів [10; 11; 12; 13].

Інформаційну базу дослідження сформовано з урахуванням змістової релевантності джерел до теми статті. До аналізу включено офіційні матеріали НАЗК, аналітичні матеріали Світового банку щодо оцінки потреб у відновленні, документи IMF, публікації OECD, матеріали інституцій Європейського Союзу щодо Ukraine Facility, а також наукові праці українських авторів, присвячені фінансовій політиці, економіці відновлення та бюджетно-борговим аспектам післявоєнної трансформації.

У дослідженні використано системний підхід для визначення місця антикорупційних механізмів у структурі фінансового забезпечення післявоєнного відновлення; порівняльний аналіз – для зіставлення позицій міжнародних інституцій щодо значення антикорупційної політики у відновлювальних процесах; метод критичного узагальнення – для систематизації наукових підходів і аналітичних оцінок;

структурно-функціональний аналіз – для виявлення впливу окремих антикорупційних інструментів на фінансову результативність; елементи інституційного аналізу – для оцінювання ролі державних органів, контрольних процедур та правил підзвітності у формуванні архітектури відновлення.

Фінансове забезпечення післявоєнного відновлення України є багатокомпонентною системою, що охоплює бюджетні ресурси, міжнародну фінансову допомогу, кредитні інструменти, грантове фінансування, публічні інвестиції та інші форми залучення коштів. За сучасних умов результативність цієї системи визначається не лише обсягами ресурсів, а й якістю механізмів їх розподілу, контролю та використання. Саме тому антикорупційні механізми мають розглядатися як невід'ємна складова фінансового забезпечення відновлення [1; 3; 5].

Вони охоплюють правові, організаційні, інституційні, інформаційні та цифрові інструменти, спрямовані на запобігання корупційним ризикам, виявлення порушень, забезпечення підзвітності та посилення прозорості у використанні публічних ресурсів. У сфері відбудови їх значення зростає, оскільки цей процес пов'язаний із реалізацією великої кількості проєктів, рухом значних фінансових потоків та координацією між державою, донорами й виконавцями програм [2; 5; 6].

За оцінкою міжнародних інституцій, потреби України на відбудову та реконструкцію на наступне десятиліття становлять майже 588 млрд. дол. США [10]. За таких умов навіть незначні втрати від неефективного використання коштів або корупційних викривлень можуть уповільнювати відновлення й послаблювати довіру міжнародних партнерів. Отже, антикорупційні механізми виконують не лише контрольну, а й системоутворюючу функцію.

До ключових механізмів у цій сфері належать прозорість бюджетних процедур, публічність інформації про рух коштів, підзвітність органів влади, розвиток цифрових систем контролю, антикорупційна експертиза рішень, моніторинг закупівель, інституційне посилення антикорупційних органів та оцінювання результативності проєктів [11; 12]. Їх дія знижує ризик зловживань, сприяє раціональному розподілу ресурсів і підвищує обґрунтованість фінансових рішень.

Вплив антикорупційних механізмів на результативність фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України проявляється у трьох взаємопов'язаних вимірах: ресурсному, інституційному та стратегічному.

У ресурсному вимірі вони зменшують втрати, пов'язані з нецільовим використанням коштів, завищенням вартості робіт, непрозорими закупівлями та неефективним відбором проєктів. Чим вищий рівень прозорості та контролю, тим більша ймовірність того, що фінансові ресурси будуть спрямовані на пріоритетні для держави напрями [2; 3].

В інституційному вимірі значення антикорупційних механізмів полягає у зміцненні довіри до системи державного управління. Для України це особливо важливо, оскільки істотна частина фінансового забезпечення відновлення формується за рахунок зовнішньої підтримки. Міжнародні партнери оцінюють не лише потребу у фінансуванні, а й здатність державних інституцій забезпечити належне управління коштами, підзвітність виконавців і

контроль за досягненням результатів [12; 13].

У стратегічному вимірі антикорупційні механізми впливають на якість фінансової політики держави. За відсутності дієвих запобіжників навіть значні ресурси не забезпечують очікуваного соціально-економічного ефекту. Натомість поєднання фінансових інструментів із контролем, моніторингом і цифровою підзвітністю підвищує результативність як окремих проєктів, так і державної політики відновлення загалом [3; 5].

Особливу роль у сучасних умовах відіграє цифровізація антикорупційних інструментів. Використання цифрових платформ, відкритих реєстрів, електронного документообігу та інструментів моніторингу закупівель підвищує оперативність контролю й зменшує можливості для приховування порушень [2; 9].

Для узагальнення результатів дослідження доцільно систематизувати основні напрями впливу антикорупційних механізмів на ефективність фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України. Саме такий підхід дає змогу показати, що антикорупційні інструменти впливають не лише на зниження корупційних ризиків, а й на якість розподілу фінансових ресурсів, рівень інституційної довіри, прозорість процедур та результативність реалізації проєктів відбудови. Узагальнення цих взаємозв'язків наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Вплив антикорупційних механізмів на ефективність фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України

Антикорупційний механізм	Зміст механізму	Вплив на фінансове забезпечення відновлення
Прозорість бюджетних процедур	відкритість інформації щодо розподілу та використання коштів	зменшує ризик нецільового використання ресурсів, підвищує обґрунтованість фінансових рішень
Підзвітність органів влади	регулярне звітування про результати використання коштів і реалізацію проєктів	посилює контроль за досягненням результатів, підвищує довіру до системи фінансування
Моніторинг публічних закупівель	контроль закупівельних процедур, виявлення ризикових операцій	знижує ймовірність завищення вартості робіт, зловживань і втрат ресурсів
Цифровізація фінансового контролю	використання цифрових платформ, реєстрів, електронного документообігу	підвищує оперативність контролю, спрощує відстеження руху коштів
Інституційна спроможність антикорупційних органів	наявність дієвих органів, процедур перевірки та реагування	формує стабільне середовище запобігання корупційним ризикам у сфері відновлення
Оцінювання результативності проєктів	аналіз не лише освоєння коштів, а й досягнення практичного ефекту	зміщує акцент з формального витрачання ресурсів на їх фактичну ефективність

Джерело: складено автором на основі [11; 12; 13]

Дані, наведені у табл. 1, свідчать, що антикорупційні механізми мають комплексний вплив на систему фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України. Їх значення не обмежується контрольними функціями, оскільки вони безпосередньо впливають на якість відбору проєктів, цільове спрямування коштів, рівень прозорості процедур, довіру міжнародних партнерів та загальну результативність фінансової політики у сфері відбудови. Отже, підвищення ефективності фінансового забезпечення відновлення неможливе без інтеграції антикорупційних механізмів у бюджетне планування, моніторинг, оцінювання та систему підзвітності.

Попри наявність інституційних передумов для розвитку антикорупційної політики в Україні, у сфері фінансового забезпечення післявоєнного відновлення зберігається низка проблем. Насамперед йдеться про нерівномірність інституційної спроможності різних органів влади, недостатню координацію між суб'єктами, залученими до планування і контролю відбудови, ризики фрагментарності антикорупційних інструментів та потребу у подальшому розвитку цифрових систем моніторингу [11].

В умовах масштабного відновлення та високої швидкості прийняття рішень виникає спокуса спрощувати процедури контролю на користь оперативності. Однак така практика підвищує корупційні ризики й може знижувати результативність використання ресурсів. Тому важливо не протиставляти швидкість і контроль, а формувати модель, у якій оперативність реалізації проєктів поєднується з прозорістю та відповідальністю за результати [2; 5; 6].

Потребує вдосконалення і система оцінювання використання коштів відновлення. У багатьох випадках увага зосереджується на факті освоєння ресурсів, тоді як недостатньо аналізуються досягнутий результат, суспільний ефект, якість виконання проєктів і їх довгостроковий вплив на відновлення економіки [4; 8].

У зв'язку з цим основними напрямами вдосконалення антикорупційних механізмів у системі фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України слід вважати: інтеграцію антикорупційної політики у загальну систему фінансового планування відновлення; розвиток цифрового моніторингу руху коштів; удосконалення процедур відбору, супроводу та оцінювання проєктів; зміцнення інституційної спроможності органів контролю; розширення практик відкритості та публічної підзвітності [2; 6].

Отримані результати дають підстави розглядати антикорупційні механізми в умовах післявоєнного відновлення України не лише як інструмент запобігання порушенням, а як чинник фінансової результативності. У цьому полягає ключова відмінність запропонованого підходу від частини наявних досліджень, у яких антикорупційна проблематика аналізується переважно у нормативно-правовому або інституційному вимірі, без достатнього врахування її впливу на якість використання ресурсів відбудови.

Окремо слід відзначити дискусійність питання балансу між швидкістю реалізації відновлювальних проєктів і жорсткістю контрольних процедур.

У практичній площині часто домінує уявлення, що прискорення процедур є необхідною умовою результативного відновлення. Проте надмірне спрощення контролю здатне породжувати нові корупційні ризики та знижувати довіру до самої системи фінансування. У зв'язку з цим продуктивнішим видається підхід, за якого оперативність поєднується з цифровим моніторингом, відкритістю даних, чіткою відповідальністю виконавців і регулярним оцінюванням результатів [3; 11].

Отже, проведене дослідження підтверджує доцільність розгляду антикорупційних механізмів як інтегрованої складової фінансової політики держави у сфері післявоєнного відновлення. Подальша наукова дискусія має бути спрямована на розроблення методичних підходів до оцінювання їх впливу, зокрема із залученням кількісних індикаторів, аналізу цифрових інструментів моніторингу та дослідження взаємозв'язку між інституційною довірою й результативністю фінансової підтримки.

Висновки. У статті досліджено роль антикорупційних механізмів у підвищенні ефективності фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України та обґрунтовано напрями вдосконалення державної політики у цій сфері. Проведений аналіз наукових підходів і міжнародних практик показав, що ефективність використання фінансових ресурсів відбудови залежить не лише від обсягів залучених коштів, а й від якості інституційних механізмів їх розподілу, контролю та моніторингу.

Доведено, що антикорупційні механізми доцільно розглядати як важливу складову системи фінансового забезпечення післявоєнного відновлення. Їх функціональне значення проявляється у забезпеченні прозорості фінансових потоків, підвищенні підзвітності учасників реалізації проєктів відбудови, зниженні ризиків нецільового використання ресурсів та зміцненні довіри міжнародних партнерів до процесів фінансування відновлення України.

У результаті дослідження встановлено, що вплив антикорупційних механізмів на ефективність фінансового забезпечення відновлення проявляється у кількох взаємопов'язаних вимірах. По-перше, у ресурсному вимірі вони сприяють більш раціональному використанню фінансових ресурсів та зменшенню втрат, пов'язаних із корупційними ризиками. По-друге, в інституційному вимірі антикорупційні інструменти підвищують рівень підзвітності державних органів і формують передумови для посилення довіри донорів та міжнародних фінансових організацій. По-третє, у стратегічному вимірі вони сприяють підвищенню результативності державної фінансової політики у сфері відбудови.

Обґрунтовано, що підвищення ефективності фінансового забезпечення післявоєнного відновлення України потребує інтеграції антикорупційних механізмів у всі ключові етапи управління ресурсами – від бюджетного планування і відбору проєктів до моніторингу їх реалізації та оцінювання результативності використання коштів. Особливе значення у цьому

контексті мають цифрові інструменти прозорості, системи відкритих даних, механізми публічної звітності та інституційна взаємодія органів фінансового й антикорупційного контролю.

Отже, поставленої у статті мети досягнуто, оскільки доведено, що антикорупційні механізми є одним із ключових чинників забезпечення прозорого, підзвітного та ефективного використання фінансових ресурсів у процесі післявоєнного відновлення України.

Перспективи подальших наукових досліджень доцільно пов'язати з розробленням методичних підходів до кількісного оцінювання впливу антикорупційних механізмів на ефективність використання фінансових ресурсів відбудови, а також із поглибленим аналізом цифрових інструментів моніторингу, механізмів координації міжнародної допомоги та показників інституційної довіри у процесі післявоєнного економічного відновлення.

Список літератури

1. Kaufmann D., Kraay A. Governance Matters II: Updated Indicators for 2000/01. World Bank Policy Research Working Paper. 2002. No. 2772.
2. Mungiu-Pippidi A. Controlling Corruption through Collective Action. *Journal of Democracy.* 2020. Vol. 31, No. 1. P. 72–86.
3. Robinson M. From Old Public Administration to New Public Governance: Implications for Public Sector Reform. *Public Policy and Administration*. 2015. Vol. 30, No. 1. P. 1–19.
4. Rothstein B. Controlling Corruption: The Social Contract Approach. Oxford: Oxford University Press, 2021. 240 p.
5. Мельник М. І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії. Київ: Атіка, 2018. 304 с.
6. Невмержицький Є. В. Корупція як соціально-економічне явище. Київ: КНЕУ, 2019. 256 с.
7. Луніна І. О. Державні фінанси та реформування бюджетної системи України. *Економіка України*. 2018. № 5. С. 85–98.
8. Боголіб Т. М. Фінансова політика держави в умовах трансформації економіки. *Фінанси України.* 2020. № 2. С. 54–68.
9. OECD. Digital Government Review of Ukraine. Paris: OECD Publishing, 2023. URL: https://www.oecd.org (дата звернення: 16.01.2026).
10. World Bank Group. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. 23.02.2026. URL: https://surli.cc/zbxxrv (дата звернення: 16.01.2026).
11. OECD. Ukraine's economic resilience and anti-corruption reform efforts lay the foundations for recovery. 06.05.2025. URL: https://surl.li/ocsexn (дата звернення: 16.01.2026).
12. European Commission. Commission endorses Ukraine Plan, paving the way for regular payments under the Ukraine Facility. 15.04.2024. URL: https://surl.lt/brеryp (дата звернення: 16.01.2026).
13. Transparency International. Mitigating corruption in the post-war reconstruction of Ukraine. 21.02.2023. URL: https://surl.li/tijrze (дата звернення: 16.01.2026).

References

1. Kaufmann, D., & Kraay, A. (2002). Governance matters II: Updated indicators for 2000/01. World Bank Policy Research Working Paper No. 2772.
2. Mungiu-Pippidi, A. (2020). Controlling corruption through collective action. Journal of Democracy, 31(1), 72–86.
3. Robinson, M. (2015). From old public administration to new public governance: Implications for public sector reform. *Public Policy and Administration*, 30(1), 1–19.
4. Rothstein, B. (2021). Controlling corruption: The social contract approach. Oxford University Press.
5. Melnyk, M. I. (2018). Koruptsiia: sutnist, poniattia, zakhody protydii [Corruption: essence, concepts, anti-corruption measures]. Kyiv: Atika.
6. Nevmerzhytskyi, Ye. V. (2019). Koruptsiia yak sotsialno-ekonomichne yavyshche [Corruption as a socio-economic phenomenon]. Kyiv: KNEU.
7. Lunina, I. O. (2018). Derzhavni finansy ta reformuvannia biudzhetnoi systemy Ukrainy [Public finance and reform of the budget system of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy,* 5, 85–98.
8. Boholib, T. M. (2020). Finansova polityka derzhavy v umovakh transformatsii ekonomiky [Financial policy of the state in conditions of economic transformation]. *Finansy Ukrainy,* 2, 54–68.

9. OECD. (2023). Digital government review of Ukraine. OECD Publishing. https://www.oecd.org
10. World Bank Group. (2026, February 23). Updated Ukraine recovery and reconstruction needs assessment released. https://surli.cc/zbxxrv
11. OECD. (2025, May 6). Ukraine's economic resilience and anti-corruption reform efforts lay the foundations for recovery. https://surl.li/ocsexn
12. European Commission. (2024, April 15). Commission endorses Ukraine plan, paving the way for regular payments under the Ukraine Facility. https://surl.lt/breryp
13. Transparency International. (2023, February 21). Mitigating corruption in the post-war reconstruction of Ukraine. https://surl.li/tijrze

Стаття надійшла до редакції 20.01.2026
Прийнята до публікації 23.03.2026
Опубліковано онлайн 05.05.2026